

SE2024044

โครงการ ผลิตและบริโภคผักปลอดภัยในครัวเรือนชุมชนห้วยพระ

ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

Produce and consume safe vegetables in households in Huai Phra community, Na San

Subdistrict, Phra Phrom District, Nakhon Si Thammarat Province.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กำไล สมรักษ์

อาจารย์ลักษณ์ ลักษณ์วิมล

อาจารย์ศักดิ์สิทธิ์ สามทิศ

ชุมชนห้วยพระ ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำสวน ปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือนกับจำหน่ายในชุมชนและในห้างสรรพสินค้า ประชาชนในชุมชนปลูกผักปลูก 240 ครัวเรือน ปลูกผักโดยไม่ใช้สารเคมี 145 ครัวเรือน ปลูกผักโดยใช้สารเคมีจำนวน 95 ครัวเรือน ในจำนวนนี้ได้บริโภคผักที่ปลูกเอง 240 ครัวเรือน ซื้อผักจากตลาดมาบริโภค 241 ครัวเรือน

ในชุมชนนี้มีครัวเรือนขาดความรู้ความตระหนักเรื่องอันตรายจากสารเคมีที่ตกค้างในผัก การใช้ปุ๋ยเคมีและยาปราบวัชพืชในแปลงผักส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ได้แก่ ด้านสุขภาพ เช่น ภาวะความจำเสื่อม เป็นหมัน และมะเร็ง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการรักษา การเดินทางไปพบแพทย์ และรายได้ครัวเรือนลดลงจากการหยุดงาน และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เกิดสารพิษตกค้างในดิน ในน้ำ และในอากาศ

ในโครงการนี้มุ่งเน้นให้เกิดการจัดการเพื่อการลดการใช้สารเคมีด้วยการใช้สารชีวภาพ ได้แก่ น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมักชีวภาพ สารกำจัดแมลงชีวภาพ (น้ำส้มควันไม้) ฮอโมนเร่งผลผลิต (ไข่ผสมน้ำปลาและผงชูรส) เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยนำไปจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าได้ เนื่องจากห้างสรรพสินค้ามีการตรวจคุณภาพผลผลิตทุกครั้งที่น่าผลผลิตไปจำหน่าย

ผลลัพธ์ พบว่า ประชาชนในครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ในการปลูกผักแบบไม่ใช้สารเคมี การทำปุ๋ยหมัก และการกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีชีวภาพ เกิดการรวมกลุ่มและมีการณรงค์เพื่อกระตุ้นให้มีการปลูกผักโดยไม่ใช้สารเคมีและบริโภคผักปลอดภัย แบ่งเป็น 4 โซนพื้นที่ โดยมีผู้นำชุมชนดูแลการจัดการเพื่อการปลูกผักปลอดภัย โซนพื้นที่ละ 4 คน และมีสมาชิกครัวเรือนโซนพื้นที่ละ 20 ครัวเรือน ใช้แปลงผักสาธิตแปลงใหญ่เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนนำใช้เพื่อการขยายผลไปที่อื่นต่อไป

นำใช้นโยบายสาธารณะเพื่อการผลิตผักปลอดภัย จัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกผักปลอดภัยในชุมชน นำใช้กติกาชุมชนก่อนนำผักไปจำหน่ายด้วยการตรวจสอบคุณภาพความปลอดภัยพร้อมจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าและเป็นสินค้าโอท็อปของชุมชน มีแปลงใหญ่ผลิตผักปลอดภัยต้นแบบ 2 แปลง ครัวเรือนผลิตผักปลอดภัยต้นแบบ 10 ครัวเรือน ชุมชนเกิดการเรียนรู้เพื่อการจัดการให้เกิดอาหารที่ปลอดภัยให้กับทุกคน มีภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ เทศบาลตำบลนาสาร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านพระพรง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพระพรหม ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลนครศรีธรรมราช สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ทั้งนี้ได้มีแรงงานต่างด้าวที่อพยพมาอยู่ในชุมชนได้มีงานทำเป็นแรงงานในแปลงผัก และนำผักปลอดภัยที่ได้ไปใช้ปรุงอาหารให้กับผู้ป่วยในครัวเรือน ช่วยให้ผู้ป่วยได้รับสารอาหารที่ปลอดภัย